

روزنامه "صدای مردم" در تاشکانت. به مناسبت هجرت ما ریس خانم گل صفت سیزدهم
 در باره مادر خود با عنوان "در لندن ششم نوشته است و شعر رومی دریا" اورا چاپ کرده

2003

10.03.2003

8 марти соли 2003

САДОИ

Ug
 ва

ПАЙГОМИ ОШНО

SHOEDE JALOH BADI
 ШОИРА ЖОЛА БАДЕЪ:

SEDAE MARDOM
 be Tajiki March 2003

"ҲАМЕША ДАР ЁДИ ТОҶИКИСТОНИ
 АЗИЗАМ ҲАСТАМ..."

Ман зиёд сафар мекунам, ҷаҳон мебинам, инсон мешиносам. Хушбахтам, ки дар ин ҷаҳонгардиҷо Худо маро насиби дидори одамони наҷиб мегардонад. Сад ҳазор бор шуқр, ки метава нам ин лаҳзаҳои сафарро рӯйи қоғаз оварам.

Ҳамин тавр шуд, ки дар чанд сафарам ба Лондон орзу дошам бо шоираи мумтоз Жола Бадеъ ошноӣ пайдо кунам. Медонистам, ки шоира дар Лондон иқсमत дорад ва бо шавҳару ду писараш дар ин ҷо қору зиндагӣ мекунад. Ин дафъа ман на фақат хоҳиши зиёд, бал-

ним соати кофтуковҷо мо хонаро ёфтем, вале дар хона касе набуд. На дар хиёбон, на дар хонае, ки ҳама чароғроҳаш фурӯзон буданд, касе набуд. Ба сар ҷӣ фикрҷо наомад... Одами пирро азоб дода, маҷбур кардем дар ин сардиҷо моро мунтазир шавад.

Мо ҳамчун кӯдакони хурд дар ҳавли шоира барфбозӣ кардем. Вақте ки ба назди мошин бармегаштем, як зани хеле зебову нурони ро бо ҷавондухтаре дидем. Ман пурсидам, ки "Шумо

натавонист. Солҳои гузаштаре ёд кард, ки хеле зиёд ба Даҳаву Рӯзҳои адабиёт ба Тоҷикистон сафар мекард. "Дилам барои Тоҷикистон

ЧЕҲРАСОЗО

Мо-занои расом ҳастем,
 Лек дар силқи хунар беном
 Субҳгоҳон бо қалам
 Чеҳраи худ мекашем аз наво

Эй гуле, ки сар бурун карди
 Аз ниҳон оё хабар овардаи
 Ман гуле гум кардам дар
 Дар баҳор оё асар овардаи

Ранги ту ёд оварад ранги
 (Оҳ, аз ин рӯи маҳин, рӯи ш
 Бар лаби тар мебарам чун
 Бар димоғам мерасад бӯи

Эй гуле, ки сар бурун карди
 Бе суҳан гӯ, ту нишони ки
 Ман гуле гум кардам дар
 Ту ҳамон гумгашта оё не

Бар замин рӯзе супурдам
 Қад кашидӣ аз замин фасли

Ва

ки як номае барои шоири дошт даст доштам ва бовари доштам, ки ин дафъа орзуям амали мегардад. Номаро ба ман холаи Гулчеҳраи Миршакар (оилаи шоири шодравон Мирсайд Миршакар) ба дастам дод ва гуфт, ки он ба номи дӯсти бисёр арҷмандаш шоира Жола Бадеъ аст. Холаи Гулчеҳра маро хеле хоҳиш намуд, ки албатта ба шоира саломи гарму номаи ўро расонам.

Лондон шаҳри хеле ҷузург аст. Барои аз як ғушаи шаҳр ба дигараш расидан соатҳо вақт сарф мешавад. Дар ин сафарам ба Лондон вақтам он қадар танг набуд, аз ин рӯ медонистам, ки бисёр нақшаҳоямро иҷро карда метавонам.

Дар фурудгоҳи Хитроу маро писарам Ҳофизҷон бо наварӯсам Шарофатҷон пешвоз гирифтанд. Пас аз пазироии хеле гарм ба фарзандонам гуфтам, ки онҳоро бо як шахси хеле аҷиб, шоираи мумтози эронӣ, ки Тоҷикистонро ватани дуюмаш хондааст, ошно месозам. Пас аз чанд рӯз ман ба хонум Жолаи Исфаконӣ телефон кардам ва хеле хушқош шудам, ки шоира бо хушнудиву таваҷҷуҳи самимӣ маро бо фарзандонам ба меҳмонӣ даъват намуд. Вақте шунид, ки аз Тоҷикистон ҳастам ва номае ба ӯ овардаам, хеле хурсанд шуд. Гуфт, ки моро дар хиёбон пешвоз мегирад, то дар ҷустуҷӯи хонааш вақти зиёд сарф накунам. Рӯзи меҳмонӣ дар Лондон барфи борид ва ман хеле афсӯс хурдам, ки барои дар хиёбон пешвоз гирифтани ман ба шоира розигӣ додам. Дар ҷустуҷӯи хонаи хонум Жола, ки дар ғушаи дигари шаҳр ҷойгир буд, хеле вақт сарф кардем. Шоира аз хунуки ба яке аз қаҳвахонаҳои назди манзилаш даромада ва мо якдигарро надидем. Баъд аз

хонум Жола Бадеъ ҳастад: "Бале, бале, ман Жола Бадеъ ҳастам" - ғӯён бо овози форам ва бо хурсандӣ ҷавоб дод ӯ. Духтарак бошад ба мо бо забони русӣ гуфт, ки онҳо моро хеле мунтазир шуданд ва фикр карданд, ки мо барфро дида наомадем. Ман хеле узр пурсидам, вале шоира бо хушнудӣ моро ба хона даъват кард.

Он сӯҳбати хеле гарму самимӣ ҳеҷ гоҳ аз хотири ман фаромӯш намешавад. Жола Бадеъ хотираи хеле қавӣ ва сабаки зебои суҳангӯӣ дорад. Тамоми хонааш аз китобу шеър пур. Дар рӯи девор бо хати хеле зебо мисраъ-мисраъ шеърҳои рӯи қоғаз наққошӣ шудаанд. Рӯи миз ширинҳои эронӣ ва листай хандони машҳури Машиҳад гузошта шуда буд. Шоира дар Эрон таваллуд шуда, қисми зиёди ҳаёташро дар Москва гузаронидааст ва солҳои охир ба Лондон кӯчида, дар ин ҷо қору зиндагӣ дорад ва барои ҳамин ҳам бо забони форсӣ, ҳам ба забони русӣ, ҳам ба забони англисӣ озодона ҳарф мезад. Хонум Жола хеле афсӯс хурд, ки соли гузашта натавонист ба чашни 2500-солагии Истаравшан биёяд. Даъватнома дошт, вале аз сабаби нотобии шавҳараш, ки дар шифохона бо касалии дил хоб аст, ба ин маърака омада

ро. мардуми тоҷикро хеле дӯст дорам, ҳамеша дар ёди Тоҷикистони азизам ҳастам" гуфт ӯ дар охири сӯҳбат ва дар чашмонаш ашк пайдо шуд.

Номаи Гулчеҳраи Миршакарро гирифта, аз саломативу рӯзгори ӯ ва аҳли хонаводааш пурсон шуд. Аз ман илтимос кард, ки ба ӯ салому пайғоми эшонро расонам. Ва боз аз ман хоҳиш намуд, ки ба ҳамватанонам, тоҷикистониёни азиз, салому ихлоси бузургу самимии ўро изҳор намоям ва илова намуд, ки аз номаш мардуми Тоҷикистонро, махсусан занҳоро бо иди баҳор ва Наврӯзи омадаистода табрик гӯям. Ҳангоми хайрухуш ба дастам як китобе бо соядаст тақдим намуд ва пурсид, ки бори дигар дидори Тоҷикистон насибаш мешуда бошад... Ягона чизе, ки имрӯз ба воситаи он шоираи мумтоз Жола Бадеъ метавонад бо дӯстони тоҷикаш дар тамос бошад, ин шеъри ӯст. Ва ӯ шеър менависад, шеъри ишқу садоқат, шеъри дӯстиву вафодорӣ, шеъри муҳаббат ба Ватан ва хоҳиш дорад, ки ҳамзабонони азизи тоҷик бо шеъраш ошно бошанд.

Гулсифат ШАҲИДӢ
Лондон, январӣ 2003.

ЖОЛА

Ruh'e Dade
روى داديه
Ruh'e Dade
روى داديه

Рӯён дарё Joleh

<p>Шукӯҳи орзуро бозгӯ кун, Надор аз ҳеҷ кас боке, ҳаросе, Ба ҳар чизе намехоҳӣ, биғӯ "на!" Агар роҳи раҳой зери санг аст; Тамоми кӯҳҳоро зеру рӯ кун.</p> <p>В-агар бишкаст ҷоми орзуят, Талотумҳои дарёро сабу кун.</p>	<p>Дарег аз лаҳзае дар танғноҳо Фароҳи бекаронро ҷустуҷӯ кун.</p> <p>Гуле рӯида дар рӯён дарё, Бичин гулро, бичин гулрову бӯ кун.</p> <p>Ҷаҳон дар ҷони ту, ҷони ҷаҳон ту. Ки ҳар пирӯзӣ аввал орзу буд...</p>
--	--

БАҲОРИ ТАВБАШИКАН

Тарона

Дуриҳоят азиятам медиҳанд. Ҷунуни шукуфазори чеҳраи ту он қадар пурқувват аст, ки ҳар субҳ дасти омин бардошта, аз Худои пурқудрат ва рӯҳи муқаддаси Модари ту таваллоҷ мекунам. - Ҷунуни бароям нигоҳ доред, ки пойсутуни дили ман аст.

Ва ҳамзамон чашмам ба тифлаконам афтада меғуям: Ман охир дуои ҷони шуморо бояд бикунам, ки ҳар гул дар буттаи худаш мезебад.

Аз он ки зӯрам - қувватам

ба дили худам намерасад, месситезам ва тирезаро ба рӯи субҳ кушода, зери лаб замзама мекунам:

"Гуфта будам, ки туро дӯст надорам, баҳудо. Гуфта будам ба касе дил насупорам, баҳудо!"

Аз тиреза парастуе болзани ба хона даромада, дар фазои он давр мезананд.

-Ин баҳор чӣ овардӣ? - суол мекунам парастуро.

-Пайғоми раҳдурӣ, пайғоми роҳдурӣ - дар фазои хонаам

ҳамоно бол мезанад парасту.

Зери амвоҷи болҳои ӯ буи мадхушкунандаи баҳори пурасрор бо садои марғубу риндонаи Ҳофиз аз қаъри асрҳо ҳамнаво мегардад:

"Баҳори тавбашикан мерасад, чӣ чора кунам". Бо садои чир-чирақҳо, бо рақсу хиромии гулпаракҳо дили сад бор аз пушти ту рафтаи ман боз бори дигар аз думболи ту ба ҷои қорат меравад.

Ба пешвозам ҷаста мехезӣ. -Қай омадед? Чӣ хел касби нағз, шаҳрҳои зиёдро тамошо

мекунед - меғуям омади гап.

-Ба кадом шаҳре рафта бошам, танҳо набудам, туро ҳамроҳи худ дар чашмонам бурда будам. Ба ҳар ҷое, ки нигаристам, танҳо туро дидам - хандида ҷавоб додӣ ва гуфти, ки баъди андаке боз бояд ба сафар барой.

Раҳ ба раҳ ин мисраъҳои гирди забонам давр мезананд

Эй бор Худои боҳидоят
Покизаеу поки бениҳоят
Ман гоиби худ ба ту
супурдам

Ту боз расон ба ман
саломат

ПАРАСТУ

Омад баҳору ҷони
маро пуршарор кард,
Дилро ҳавои ишқӣ
бутон беқарор кард.

Аз нав парастувор ба
дил лона мекунад,
Он ишқӣ нурғудоз, ки
аз ман фирор кард.

Бодомвор наргиси
ҷоду бикард боз,

ЁРИ БО

Бисӯзон, ай Худо, дар иш
Магардон бенасиб аз гам

Ман он оҳам, ки бар кӯҳи
Расад рӯзе, ки дунё биши

Чу рӯдам, сад наво дорас
Мабин бо дидаи таҳқир

Вафо аз кас надидам, ай
Чудо аз ман макун то ҳа

Ҷамоли шеър дунёи дил
Намо рӯ дар шабони то

Дили дурдонаам, Маҳзун,
Ки бефаҳм аст ин қудак

ЛАБ

Хуш сӯхтаи ҷонам, эй с
Навмед макун дилро, ки

Зад панҷа ба дил ишқат,
Омад ба суроғат дил, би

Аз захри итоби ту бисё
Сармасту баландам кун

Писханд задӣ эй бас бар
Лабханд биёмӯзам аз пи

Афкандаи дар домам, т
То домани растохез дас

Масрур шавад Маҳзун д
Бигзор барорад ҷон, эй